

ANAYASA

KURUCU İKTİDAR

TALİ İKTİDAR

- Sert Anayasa
- Yumuşak Anayasa

KANUNLAR

TBMM

Küçüktaşdemir

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

CUMHURBAŞKANI

YÖNETMELİK

İDARE

NORMLAR HİYERARŞİSİ

1-ANAYSA

2- TEMEL HAK VE
ÖZGÜRLÜKLERE
İLİŞKİN
ULUSLARARASI
ANTLAŞMALAR

3-KANUNLAR

4-İÇTİHADİ BİRLEŞTİRME KARARLARI

5-CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ

6-İDARE HUKUKUNA AİT İÇTİHAT VE TEMEL İLKELER

7-ESKİ DÖNEMDEN KALMA TÜZÜKLER

8-YÖNETMELİKLER VE ADSIZ DÜZENLEYİCİ İŞLEMLER

9-İDARİ BİREYSEL İŞLEMLER

- ULUSLARARASI ANTLAŞMALAR
- OHAL CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ
- ESKİ DÖNEMDEN KALAN KHK'LAR
- ÖRF VE ADET HUKUKU

NORMLAR HİYERARŞİSİ

- ÇIKARAN MAKAMIN ASTLIK ÜSTLĞÜNE GÖRE KENDİ ARALARINDA HİYERARŞİ OLABİLİR

54

HUKUKUN TEMELİ HAKKINDA GÖRÜŞLER

GÖRÜŞLER

Küçüktaşdemir

HUKUK BİLİNÇLİ
İRADEDİR

İRADE DIŞIDIR

TANRISAL İRADE
KURAMI

BEŞERİ İRADE
KURAMI

GENEL İRADE
KURAMI
(SOSYAL SÖZLEŞME)

TABIİ (DOĞAL)
HUKUK KURAMI

TARİHÇİ HUKUK
KURAMI

SOSYOLOJİK
HUKUK KURAMI

HUKUKUN YASALAŐTIRILMASI

KANUNLAŐTIRMA

Küçüktađdemir

İLTİBAS
(RESEPSİYON)

- TAKNİN
- TEDVİN/KODİFİKASYON

KANUNLAŐTIRMA

KANUNLAŐTIRMA NEDENLERİ

- BİRLEŞTİRME
- ULUSLAŐTIRMA
- RASYONELLEŐTİRME
- MODERNELŐTİRME

KANUNLAŐTIRMA YOLLARI

- SOMUT OLAY METODU
(KAZUİSTİK)
- SOYUT KURAL
METODU (MÜCERRET
METOT)

Küçüktaşdemir

YASALAŐTIRMA TÜRLERİ

- HUKUK TEKNİĞİNE
DAYALI
- TOPLUMSAL
MÜHENDİSLİĞE
DAYALI

KANUNLAŐTIRMA

HUKUK KURALLARININ ÇEŞİTLERİ

60

EMREDİCİ HUKUK KURALLARI

TAMAMLAYICI HUKUK KURALLARI

YORUMLAYICI HUKUK KURALLARI

TANIMLAYICI HUKUK KURALLARI

YETKİ VERİCİ HUKUK KURALLARI

Küçüktaşdemir

NİTELİKLERİ BAKIMINDAN ÇEŞİTLERİ₆₁

- *Emredici kurallar*, aksine bir hukuki işlem yapılması mümkün olmayan kurallardır. Taraflar kendi iradeleri ile emredici nitelik taşıyan hukuk kurallarını değiştiremezler ve bertaraf edemezler.
- Bu kurallar kamu düzenini, ahlak kurallarını ve zayıfları korumak amacıyla düzenlenmişlerdir.
- Müeyyideleri yokluk veya butlandır.

EMREDİCİ HUKUK KURALLARI

- Emredici olmayan kurallardır. *Yedek hukuk kuralları* olarak da anılırlar.
- Taraflar bazen yaptıkları bir sözleşmede birinci derecedeki noktalarda anlaşılırlar, fakat ikinci derece noktalardan söz etmezler, işte bu ikinci derece noktaları tamamlayan bir hukuk kuralı varsa, bu kural, *tamamlayıcı* kuraldır.
- Taraflar aksine sözleşme yapabilir.

TAMAMLAYICI HUKUK KURALLARI

- Birkaç anlama gelebilecek beyan ve hareketlerin hangi anlama geldiğini saptarlar.
 - Taraflar arasında kararlaştırılmakla birlikte ama anlamı belirsiz hususlara uygulanır.
- *Borcun ifası için bir ayın iptidası veya nihayeti tayin olunmuş ise ayın birinci ve sonuncu günü anlaşılır. Bir ayın ortası tayin olunmuş ise bundan ayın on beşi anlaşılır”.*
- Bu hüküm *yorumlayıcı* bir hukuk kuralıdır. Tarafların sözleşmede yer alan iradelerini açıklamaktadır.

YORUMLAYICI HUKUK KURALI

64

- Hukuksal düzenlemelerde geçen kavram veya kurumların anlamını açıklar.
- “Kefalet, bir akittir ki onunla bir kimse, borçlunun akdettiği borcun edasını temin etmeği alacaklıya karşı taahhüt eder”.
- Bu hüküm kefalet sözleşmesini tanımlamaktadır.

TANIMLAYICI HUKUK KURALI

65

HUKUK KURALLARININ UYGULANMASI

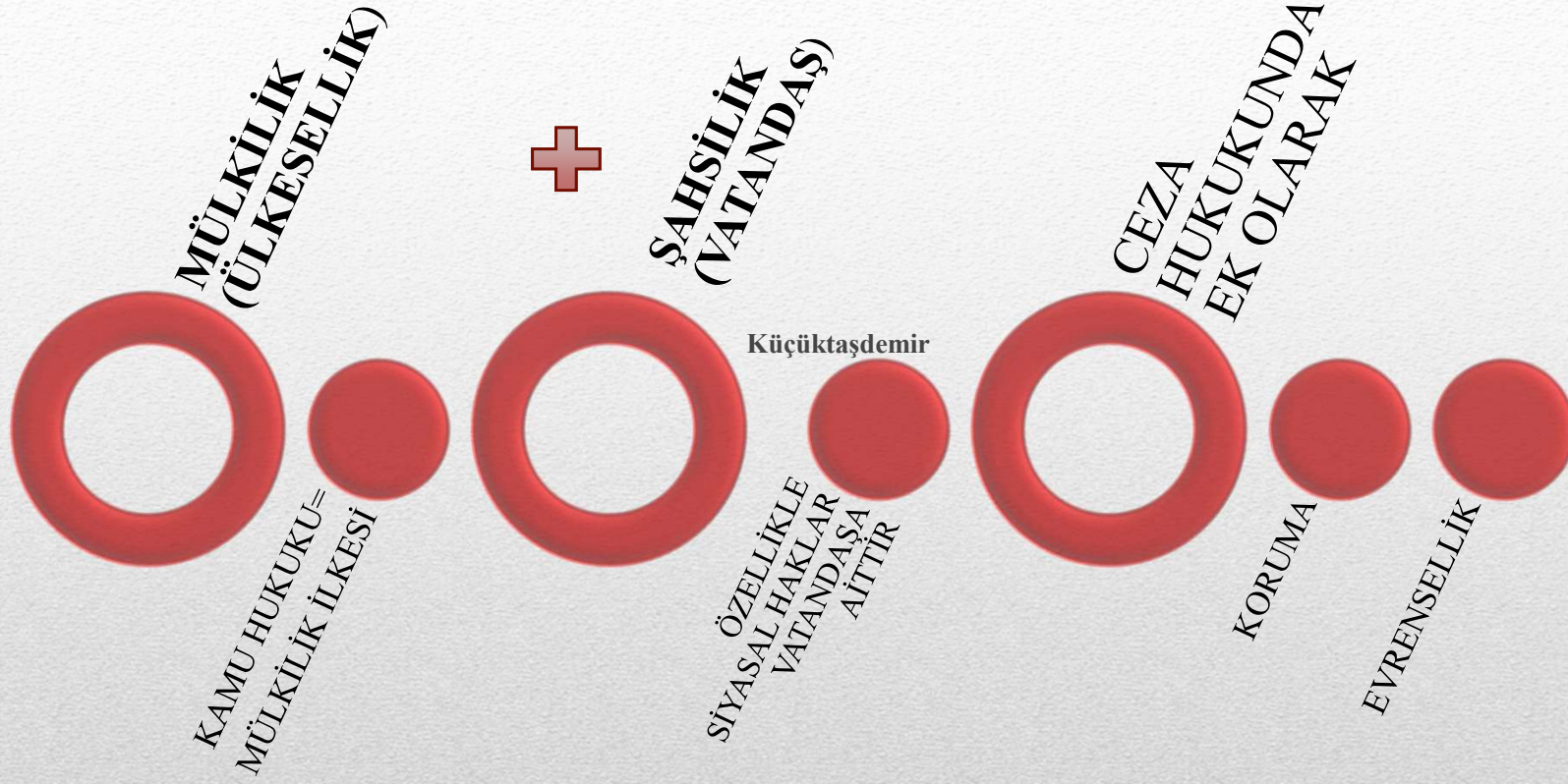

HUKUK KURALLARININ UYGULANMASI⁶⁷

Hukuk Kurallarının Yer Bakımından Uygulanması

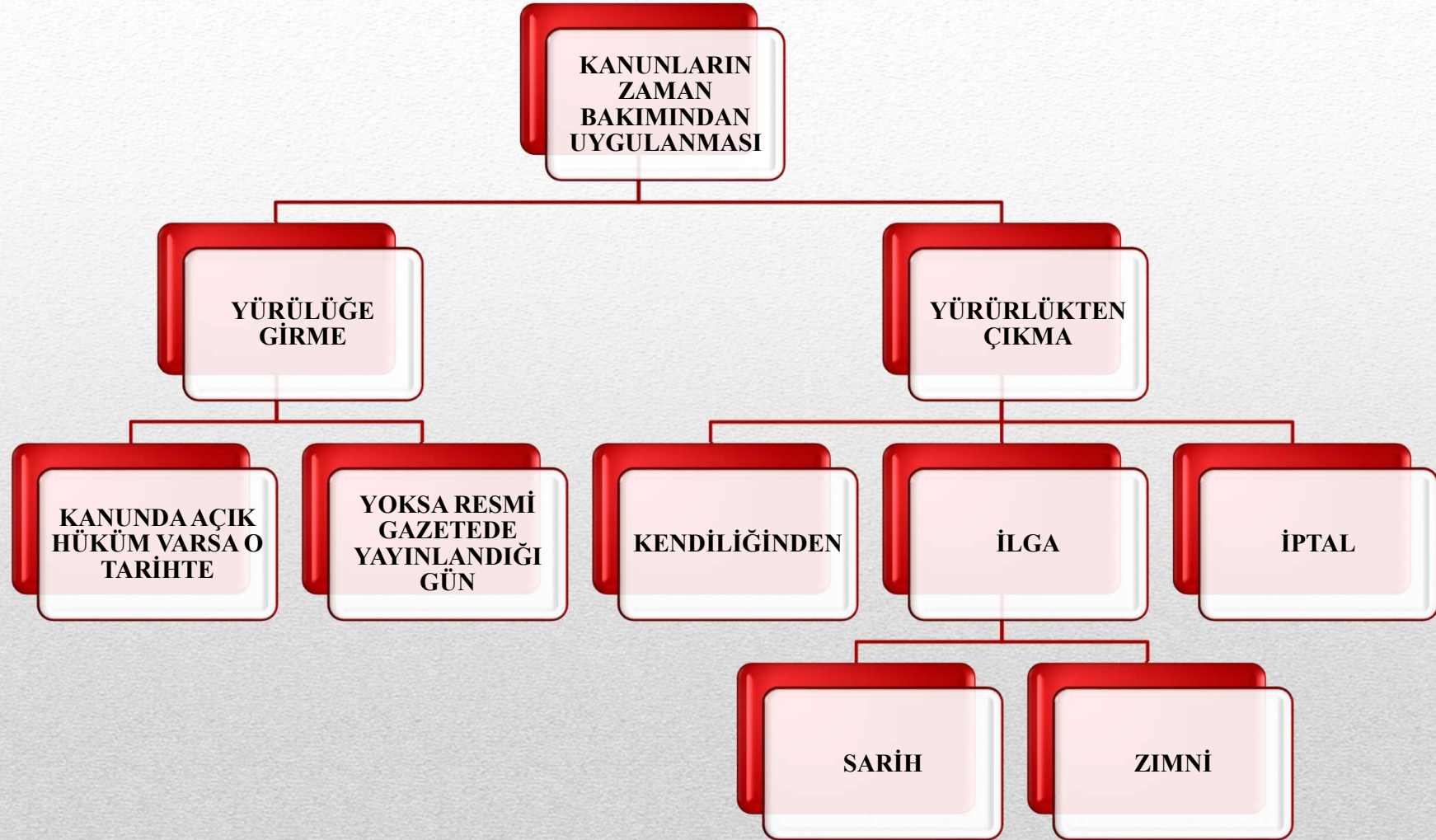
68

İlkeler

Hukuk Kurallarınının Zaman Bakımından Uygulanması

70

AÇIKÇA KALDIRMA

- YASADA SÜRE BELİRLENMİŞSE
- SONRAKİ YASA AÇIKÇA KALDIRDIĞINI BELİRTMİŞSE
- ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL ETMİŞSE

Küçüktaşdemir

ÜSTÜ KAPALI KALDIRMA

- İKİ YASANIN KURALLARI ARASINDA İHTİLAF VARDIR.
- ÖNCEKİ YASA-SONRAKİ YASA AYRIMI YAPILIR
- GENEL YASA-ÖZEL YASA AYRIMI YAPILIR

YASALARIN YÜRÜRLÜKTEKİ KALKMASI₂

KANUNLARIN GEÇMİŞE UYGULANMASI SORUNU

İSTİSNALAR

KURAL
GEÇMİŞE
UYGULANMAZ

Küçüktaşdemir

ÖZEL HUKUKTA
KAMU
DÜZENİNE
İLİŞKİNSE

CEZA
HUKUKUNDA
FAİLİN
LEHİNEYSE

MUHAKEME
HUKUKUNDA
DERHAL
UYGULANIR

HUKUK
GÜVENLİĞİ
İÇİN

ÜST
YASA
İLKESİ
(lex superior)

SONRAKİ
YASA
İLKESİ
(lex posterior)

ÖZEL
YASA
İLKESİ
(lex specialis)

Küçüktaşdemir

HUKUK KURALLARI ARASINDA ÇATIŞMA SORUNU